

DET KONGELIGE KOMMUNAL-
OG MODERNISERINGSDEPARTEMENT

Fylkesmannen i Vestland
Statens hus, Njøsavegen 2
6863 LEIKANGER

Deres ref
2019/6389

Vår ref
19/3460-4

Dato
1. november 2019

Departementets vedtak - klage over Fylkesmannens vedtak om å avvise klage - gnr. 99 bnr. 1 i Lindås kommune

Vi viser til Fylkesmannens oversendelse datert 26. juni 2019 i sak om klage på Fylkesmannens vedtak om å avvise klage. Departementet beklager lang saksbehandlingstid.

VEDTAK

Klagen tas til følge. Kommunal- og moderniseringsdepartementet opphever Fylkesmannen i Vestland sitt vedtak av 23. mai 2019 med hjemmel i forvaltningsloven (fvl.) § 34. Saken sendes tilbake til ny behandling hos Fylkesmannen.

Sakens bakgrunn

Saksforholdet forutsettes kjent, og departementet vil derfor bare kort nevne hovedtrekkene.

Alf Eikevik har utført vedlikeholdsarbeid på sin tilkomstvei. Denne veien går over Elin T. Holmås Fanebust sin eiendom. Eikevik sin veirett er tinglyst.

Lindås kommune ga 22. oktober 2018 Eikevik stoppordre etter plan- og bygningsloven (pbl.) § 32-4 for gravearbeidet som ble utført på veien. Eikevik påklaget kommunens vedtak. Kommunen tok klagen til følge og opphevet stoppordren i sitt vedtak av 19. desember 2018. Kommunen la til grunn at gravearbeidet på tilkomstveien ikke er et søknadspålig tiltak etter plan- og bygningsloven, og at det derfor ikke er et ulovlig forhold etter loven.

Den 9. januar 2019 påklaget Holmås Fanebust kommunens vedtak. Kommunen behandlet saken, men tok ikke klagen til følge og oversendte saken til Fylkesmannen i Vestland for endelig avgjørelse 6. mars 2019.

Postadresse
Postboks 8112 Dep
0032 Oslo
postmottak@kmd.dep.no

Kontoradresse
Akersg. 59
www.kmd.dep.no

Telefon*
22 24 90 90
Org.nr.
972 417 858

Avdeling
Bolig- og
byggningsavdelingen

Saksbehandler
Stine Thuve
22 24 72 08

I vedtak av 23. mai 2019 avviste Fylkesmannen klagen. Fylkesmannen la til grunn at kommunens avgjørelse om å la være å forfølge en ulovlighet ikke er et enkeltvedtak, og at Holmås Fanebust derfor ikke har klagerett på kommunens avgjørelse.

I brev av 13. juni 2019 påklaget Holmås Fanebust Fylkesmannens avvisningsvedtak. I klagen anføres det at gravearbeidet ikke er vedlikeholdsarbeid. Klager mener at arbeidet er ulovlig, og at kommunen ikke kan la være å forfølge dette.

Fylkesmannen fant ikke grunn til å endre sitt vedtak av 23. mai 2019, og saken ble oversendt til departementet for endelig avgjørelse 26. juni 2019.

Departementets vurderinger

Klageinstansens kompetanse fremgår fvl. § 34. Når en klage tas til behandling kan departementet prøve alle sider av saken, jf. fvl. § 34 andre ledd.

Er det klagerett på Fylkesmannens avvisningsvedtak av 23. mai 2019?

Vilkårene for å ta en klage opp til realitetsbehandling er at klagen er tilknyttet et enkeltvedtak, er fremsatt av part eller annen med rettslig klageinteresse og at klagen som hovedregel er fremsatt innen klagefristens utløp.

Fylkesmannens avvisningsvedtak av 23. mai 2019 ble påklaget av Holmås Fanebust i brev av 13. juni 2019, og anses dermed fremsatt rettidig etter fvl. § 29 første ledd. Departementet legger også til grunn at Holmås Fanebust har rettslig klageinteresse i å få prøvd Fylkesmannens avvisningsvedtak. Det følger av fvl. § 28 tredje ledd andre punktum at klageinstansens vedtak om å avvise en klage kan påklages så lenge underinstansen ikke har prøvd avvisningsspørsmålet. Det fremgår av sakens dokumenter at kommunen har behandlet klagen av 9. januar 2019 og ikke tatt stilling til spørsmål om avvisning. Det er dermed klagerett til departementet på Fylkesmannens avvisningsvedtak av 23. mai 2019.

Departementet skal i det følgende ta stilling til avvisningsspørsmålet.

Hadde Fylkesmannen adgang til å avvise klagen?

Det følger av fvl. § 34 at klageinstansen skal avvise saken dersom vilkårene for å behandle klagen ikke foreligger. I sitt vedtak av 23. mai 2019 viser Fylkesmannen til pbl. § 32-1 første ledd som slår fast at kommunen skal forfølge overtredelser av bestemmelser gitt i eller i medhold av loven. Fylkesmannen legger til grunn at kommunen i sin klagebehandling har tatt stilling til spørsmålet om en ulovlighet skal forfølges eller ikke. Videre fastslår Fylkesmannen at kommunens beslutning om dette ikke er et enkeltvedtak etter forvaltningsloven, og at klagen kan avvises da det ikke er klagerett på kommunens beslutning.

Spørsmålet i klagesaken for departementet er om Fylkesmannen i sitt avvisningsvedtak har lagt riktig utgangspunkt til grunn når han har kommet til at klagen skal avvises fordi kommunens beslutning ikke er et enkeltvedtak.

Kommunen har ikke vurdert pbl. § 32-1 og oppfølging av ulovlighet i klagebehandlingen

Som følge av nye opplysninger i saken, opphevet kommunen stoppordren i sitt vedtak av 19. desember 2018. Kommunen begrunnet opphevelsen med at gravearbeidet på tilkomstvegen ikke var et brudd på plan- og bygningsloven. Kommunen mente at gravearbeidet var å anse som vedlikeholdsarbeid som ikke var søknadspliktig, og la til grunn at arbeidet ikke var et ulovlig forhold etter loven. Vilåårene for å gi pålegg om stoppordre etter pbl. § 32-4 var ikke lenger oppfylt, og kommunen opphevet derfor stoppordren.

Kommunens plikt til å forfølge ulovligheter etter pbl. § 32-1 første ledd inntreer når det er konstatert at bestemmelser gitt i eller i medhold av loven er overtrådt. Ut fra sakens dokumenter, kan departementet ikke se at kommunen har vurdert om vilåårene i pbl. § 32-1 er oppfylt når klagen fra Holmås Fanebust ble vurdert og oversendt til Fylkesmannen for endelig behandling. I oversendelsen viser kommunen til sitt vedtak av 19. desember 2018 der det fremgår at kommunen mener forholdet er lovlig. Vi legger til grunn at siden kommunen allerede har konkludert i sitt vedtak med at det ikke foreligger en ulovlighet, er det ikke relevant for kommunen å vurdere om de skal forfølge en ulovlighet eller ikke i klagebehandlingen, jf. pbl. § 32-1 første ledd. Vi kan derfor ikke se at kommunen har fattet en beslutning om å la være å forfølge en ulovlighet i forbindelse med sin klagebehandling og oversendelse til Fylkesmannen.

Fylkesmannen har lagt feil utgangspunkt til grunn for sin vurdering

Fylkesmannen har begrunnet sitt avvisningsvedtak med at kommunens beslutning om å la være å forfølge en ulovlighet ikke er et enkeltvedtak som kan påklages, jf. fvl. § 28. Som det fremgår ovenfor mener departementet at kommunen ikke har fattet en slik beslutning. Etter vårt syn har Fylkesmannen lagt feil utgangspunkt til grunn for sin vurdering. Dette medfører at Fylkesmannens avvisningsvedtak lider av feil rettsanvendelse, slik at vedtaket er ugyldig.

Departementet ber Fylkesmannen behandle saken på nytt

Etter fvl. § 28 kan enkeltvedtak påklages til overordnet forvaltningsorgan. Et "enkeltvedtak" er en avgjørelse som er truffet under utøving av offentlig myndighet, og som generelt eller konkret er bestemmende for rettigheter eller plikter til en eller flere bestemte personer, jf. fvl. § 2 første ledd bokstav b, jf. bokstav a. Vi ber derfor Fylkesmannen ta stilling til om kommunens opphevelse av stoppordre i vedtak av 19. desember 2018 er å anse som et enkeltvedtak som kan påklages etter fvl. § 28. Dersom dette er tilfelle, bes Fylkesmannen om å realitetsbehandle klagen fra Holmås Fanebust på nytt. Det presiseres at vi med denne opphevelsen ikke har ment å ta stilling til utfallet av den fornyede behandlingen.

Departementets vedtak kan ikke påklages videre, jf. fvl. § 28 tredje ledd første punktum.

Sakskostnader for arbeidet med å få Fylkesmannens vedtak endret kan kreves dekket etter fvl. § 36. Et eventuelt krav må rettes til departementet innen tre uker.

Med hilsen

Karen Marie Glad Visnes (e.f.)
avdelingsdirektør

Stine Thuve
seniorrådgiver

Dokumentet er elektronisk signert og har derfor ikke håndskrevne signaturer

Kopi:

Alf Eikevik
Lindås kommune
Elin T. Holmås Fanebust

Kollåsen 54
Kvernhusmyrane 20
Lindåsvegen 2088

5116 Ulset
5914 Isdalstø
5955 Lindås